

ПЛАН ПЕРЕДШЛЮБНОЇ КАТЕХИЗИ

Виклад 1. Вступ.

Виклад 2. Про віру. Віра як основа нашого життя і серце подружньої спільноти.

Виклад 3. Приготування до Подружжя.

Виклад 4. Про Святі Тайни.

Виклад 5. Про гріх і ласку Божу.

Виклад 6. Про Святую Тайну Покаяння (Сповідь).

Виклад 7. Про Пресвятую Тайну Євхаристії.

Виклад 8. Про Заповіді Божі.

Виклад 9. Продовження Заповідей Божих.

Виклад 10. Про молитву.

Виклад 11. Про Службу Божу.

Виклад 12. Про Тайну Подружжя.

Виклад 13. Плоди Святої Тайни Подружжя.

Виклад 14. «Криза» Подружжя – конфлікти у родинному житті.

Виклад 15. Дитина – це великий Божий дар.

Виклад 16. Іспит (письмове тестування).

Інструкції для проведення викладів

Кожен виклад починається і закінчується з молитви.

Перед початком: Отче наш... або Богородице Діво... або Царю Небесний...

Після закінчення: Богородице Діво... або Под Твою милість...

Роздати подружжям під час подружніх викладів:

1. План подружньої катехизи.
2. Бланк оповідей.
3. Зразок іспиту совісті.
4. Свої комунікати.
5. Соціальне опитування (*декілька довільних питань для глибшого пізнання духу наречених, що заміряють вступити у подружній стан – не обов'язково*).
6. Образок Пресвятої Родини або іншу пам'ятку (*не обов'язково*).

Отримати від подружжя під час подружніх викладів:

1. Їхні комунікати.
2. Дату і час укладення шлюбу.
3. Іспит (письмове тестування).

Вступ:

1. Вступні приготування:

1.1. Що таке катехиза? *(зробити повне визначення, виділити її необхідність у щоденному житті).*

1.2. Представлення статистики шлюбів і розлучень – гостра необхідність належного приготування наречених до шлюбу.

1.3. Представлення програми приготування наречених до Святої Тайни Подружжя, зміст та завдання.

1.4. Інформація про документальний процес приготування і оформлення Святої Тайни Подружжя.

1.5. Справи організаційні *(ознайомлення з подружніми парами, запис у зошит відвідин, узгодження часу зустрічей).*

1.6. Поставити перед собою ціль на майбутні катехизи *(заохотити молодих людей до співпраці з отцем катехитом через їх щоденне опитування пройденого матеріалу, приготування цікавих розповідей, фільмів, відео чи слайдів або книжок чи інформаційних листків).*

1.7. Можна розказати приклад доброго подружжя на основі життя святих (св. Ріта, св. Анна-Марія Таїджі, св. Моніка), життєвих чи історичних ситуацій (фрагмент любові з книжки «Кво вадіс», історія з життя дружини брата короля Івана Вази, любов у фільмі «Любов і зрада» (2003) та «Якщо тільки» 2004), сучасні та інші приклади.

2. Покликання людини:

2.1. Життєве покликання людини (Бог кличе, а людина відповідає).

2.2. Покликання до подружжя:

- а) покликання до створення сім'ї (продовження людського роду)
- б) покликання до любові
- в) покликання до служіння.

2.3. Дошлюбна чистота.

2.4. Приготування до подружжя:

- а) фізичне (здоров'я, робота, помешкання, меблі)
- б) духовне (пізнання характеру, молитва, повага)
- в) церковне (катехиза, оповіді, заручини).

Виклад 2

Про віру. Віра як основа нашого життя і серце подружньої спільноти

1. Віра:

1.1. Що таке віра? (*визначення*).

1.2. Предмет віри (*у що і кому маємо вірити?*).

1.3. Чому я вірю в Бога:

а) тому, що знаю про Його існування (*5 доказів св. Томи з Аквіну*):

1) оскільки все у світі рухається, то повинен бути «першодвигун» і цим першодвигуном є Бог;

2) всі явища і предмети мають причину свого виникнення та існування, і першопричиною всього є Бог;

3) все у світі існує не випадково, а з необхідності, ця необхідність – Бог;

4) всі речі мають різні ступені досконалості, тому повинно існувати абсолютне мірило досконалості – Бог;

5) у природі все має певний сенс, доцільність свого існування, а значить, повинна існувати «остання» і головна ціль – Бог).

б) тому, що досвідчую на щодень Його присутність (*приклади опіки Божого Провидіння із життя святих або інші*).

1.4. Необхідність вірити.

1.5. Заперечення віри.

1.6. Небезпека для віри.

1.7. Віра у повсякденному житті:

а) християнин є тим, хто завжди в своєму житті бачить Бога

б) християнин є тим, хто щодня бере на себе хрест свій і наслідує Христа

в) християнин є тим, хто свідчить про Христа.

2. Віра і довіра як початок подружнього шляху:

2.1. І двоє стануть одним (одне серце, одна душа, одна дорога до Бога).

2.2. Віра і довіра нареченому як дороговказ до щасливого подружжя.

Приготування до Подружжя

1. Сім'я:

- 1.1. Шлюб – це вільний вибір молодят і обов'язки, які з цього вибору виходять.
- 1.2. Різні трактування сім'ї.
- 1.3. Чи я маю брати шлюб і чи з цією особою?

2. Передшлюбний період:

- 2.1. Передшлюбний період – це своєрідний карнавал, де молодь ходить в «масках».
- 2.2. Родинне життя потрібно починати з чистого листка.
- 2.3. Родинне життя потрібно починати з правди, без брехні.
- 2.4. Родинне життя потрібно починати з щирості, щоб нічого не за-таїти.
- 2.5. Родинне життя потрібно починати з довіри.
- 2.6. Родинне життя потрібно починати без страху і з мужністю.
- 2.7. Родинне життя потрібно починати з вірності аж до смерті.
- 2.8. Родинне життя потрібно починати з присутності Бога у родин-ному житті.
- 2.9. Родинне життя потрібно починати у згоді з Божою волею.

3. «Все нове стає старим»:

- 3.1. Старе кохання нова любов.
- 3.2. Народження дитини – «старі» двоє, «нові» троє.

Про Святі Тайни

1. Святі Тайни в житті християнина:

- 1.1. Що таке Тайна? *(визначення, хто її установив, для чого).*
- 1.2. Про Тайни живих і мертвих.
- 1.3. Які Святих Тайни приймаються один раз в житті і чому?
- 1.4. До чого приведе легковаження Святих Тайн?

2. Свята Тайна Хрещення:

- 2.1. Що таке Хрещення? Необхідність Хрещення.
- 2.2. Наслідки Хрещення.
- 2.3. Види Хрещення (водою, кров'ю, бажання).
- 2.4. Форма і матерія Хрещення.
- 2.5. Хто може хрестити? Як правильно хрестити?
- 2.6. Кого можна хрестити?
- 2.7. Вибір хресних батьків. Обов'язки хресних батьків.

3. Свята Тайна Миропомазання:

- 3.1. Що таке Миропомазання? Коли воно уділяється?
- 3.2. Наслідки Миропомазання.

4. Свята Тайни Єлеопомазання:

- 4.1. Що таке Єлеопомазання? Кого можна Єлеопомазувати?
- 4.2. Наслідки Єлеопомазання.
- 4.3. Важливість Єлеопомазання і ложний страх перед ним.

5. Свята Тайна Священства:

- 5.1. Що таке Священство?
- 5.2. Покликання до стану священничого і монашого.
- 5.3. Виховання в родині покликання до духовного стану.

6. Святі Тайни в житті подружжя:

- 6.1. Необхідність прийняття Святих Тайн *(Святі тайни – це супутники родини від народження і до смерті).*
- 6.2. Життя в ласці Божій чи без неї – практикуюча християнська сім'я чи релятивна *(пасивна).*
- 6.3. Коли Свята тайна дає плоди для родини і людини?

Про гріх і ласку Божу

1. Гріх руйнує душу і її відносити до Бога та ближніх:

- 1.1. Що таке гріх? (*визначення*).
- 1.2. Історія виникнення гріха (від ангелів до людей).
- 1.3. Первородний гріх і його наслідки.
- 1.4. Злоба гріха і втрата неба й щастя.
- 1.5. Роди гріхів (первородний, тяжкі та легкі; власні і чужі; внутрішні і зовнішні; вчинені ділом, словом і думкою). Наслідки гріха і кари за гріх
- 1.6. Ціна нашого спасіння.
- 1.7. Причини гріха (спокуса, злі нахили, зла нагода).
- 1.8. Головні гріхи, гріхи проти Святого Духа, чужі гріхи, гріхи, що кличуть до неба про пімсту.

2. Ласка (благодать) Божа:

- 2.1. Що таке ласка Божа?
- 2.2. Хрещення, ласка Божа і молитва конечні для спасіння.
- 2.3. Ласка Божа освячаюча і діюча.

3. Людські діла і їх вплив на себе і родину:

- 3.1. Людські діла добрі (*напр. чесноти*) і злі (*напр. гріхи*).
- 3.2. Нагорода за добрі діла і кара за злі.
- 3.3. Відповідальність за свої вчинки. Відповідальність за вчинки родини.
- 3.4. Активність і пасивність у добрі та злі і їх вплив на родину.

Про Святу Тайну Покаяння (сповідь)

1. Добра сповідь:

- 1.1. Історія виникнення Сповіді.
- 1.2. Що таке Сповідь (*визначення, коли і ким була установлена*)?
- 1.3. Сповідь прощає всі гріхи і частину дочасної кари. Що таке дочасна (тимчасова) кара за гріхи і як її відпокутувати?
- 1.3. Користі Святої Сповіді.
- 1.4. Чому треба сповідатись у священника і як часто?
- 1.5. Що потрібно робити, щоби Сповідь вийшла мені на користь?
- 1.6. Значення форми Сповіді для каятника.
- 1.7. П'ять умовин доброї сповіді:
 - а) іспит совісті (*як потрібно робити*)
 - б) жаль за гріхи (правдивий досконалий і правдивий недосконалий, несправжній; надприродний, загальний, найбільший в оцінці, ефективний)
 - в) постанова поправи (сильна, загальна, успішна)
 - г) визнання гріха (*як треба правильно сповідатись і як правильно визнавати гріхи*)
 - д) відмовлення наложеної покути (важливість відмовлення покути). Наложення на себе добровільної покути. Добрі діла як можливість задоситьучинення. Відпусти.
- 1.8. Що таке святотацтво у Тайні Сповіді?

2. Вплив Святої Тайни Покаяння на родину:

- 2.1. Добра родинна практика і добрий приклад для дітей.
- 2.2. Милосердя Боже у Святій Тайні Сповіді і милосердя та прощення у родині.
- 2.3. Життя у ласці Божій і життя у грісі. Вплив внутрішнього світу душі на родину.

Про Пресвяту Тайну Євхаристії

1. Про Святу Тайну Євхаристії взагалі:

- 1.1. Що таке Євхаристія (*визначення*)?
- 1.2. Історія виникнення Святої Євхаристії (праобраз Євхаристії).
- 1.3. Користі Святого Причастя.
- 1.4. Як часто потрібно причащатись?
- 1.5. Приготування і благодарення (до і після) Святого Причастя. Євхаристійний піст.
- 1.6. Святоцтво в Святій Тайні Євхаристії.
- 1.7. Форми почитання Пресвятої Євхаристії і заховування під час них (адорація, Євхаристійний обхід, благословення Святими Тайнами, напутіє).

2. Євхаристія в родині:

- 2.1. Євхаристія корм для душі.
- 2.2. Намірення під час Святого Причастя. Євхаристійні чуда. Вплив Святого Причастя на родину.

Виклад 8

Про Заповіді Божі

1. Історія виникнення закону (від Адама до Мойсея).
2. Вступ до 10 Заповідей Божих.
 - 3.1. Перша заповідь Божа і гріхи проти неї.
 - 3.2. Байдужість до віри в родині. Байдужість члена родини.
 - 3.3. Якими цінностями живе родина (духовними чи матеріальними)?
- 4.1. Друга заповідь Божа і гріхи проти неї.
- 4.2. Фанатизм і лінивість до молитви.
- 5.1. Третя заповідь Божа і гріхи проти неї.
- 5.2. Відсутність родинного посту і родинного святкування свят.
- 5.3. Урочистості родинні у заборонений час.
- 6.1. Четверта заповідь Божа і гріхи проти неї.
- 6.2. Проблема співжиття між поколіннями.
- 6.3. Легковажне ставлення до духовного, національного, морального і фізичного виховання дітей.

Продовження Заповідей Божих

- 1.1. П'ять заповідь Божа і гріхи проти неї.
 - 1.2. Моральне вбивство у сім'ї. Приниження. Насилля.
 - 1.3. Згіршення і руйнування психіки дитини.
-
- 2.1. Шоста і дев'ята заповіді Божі і гріхи проти них.
 - 2.2. Життя для власного тілесного задоволення чи життя для подруга.
 - 2.3. Чи в подружжі все дозволено, якщо є любов (онанізм, оральний і анальний статевий акт).
-
- 3.1. Сьома і десята заповіді Божі і гріхи проти них.
 - 3.2. Крадіжкою не збудуєш власного дому.
 - 3.3. Трудоголізм і лінивість в родині – два недоліки. Час для сім'ї.
 - 3.3. Майно дане від батьків або зароблене власними силами. Відношення братів-сестер, сусідів.
-
- 4.1. Восьма заповідь Божа і гріхи проти неї.
 - 4.2. «Не треба виносити сміття зі своєї хати».
 - 4.3. Самонакручування чи допомога ближньому – як зробити правильний вибір у вирішення конфлікту?

Про молитву

1. Молитва дар Божий:

- 1.1. Що таке молитва?
- 1.2. Роди молитви (приватна, публічна; усна, розважання і усно-розважальна).
- 1.3. За кого і в якому наміренні можна молитись? За що не можна молитись?
- 1.4. Приклади молитви (Ісуса, святих Старого і Нового Завіту).
- 1.5. Яка буває молитва (подяки, перепрошення, прохання, прослави).
- 1.6. Користі молитви.
- 1.7. П'ять умов доброї молитви:
 - а) молитва побожна
 - б) молитва з вірою
 - в) молитва покірна
 - г) молитва витривала
 - д) молитва у згоді з Божою волею.

2. Молитва в родині:

- 2.1. Важливість спільної родинної молитви (ранішня і вечірня молитва, щоденна молитва).
- 2.2. Родинна побожність (набоженства і дев'ятниці).

Про Службу Божу

1. Суть Святої Літургії:

- 1.1. Що таке Служба Божа?
- 1.2. Історія виникнення (від Голгофти до св. Йоана Золотоустого).
- 1.3. Три основних частини Служби Божої (Проскомидія, Літургія оглашених, Літургія вірних);
- 1.4. Чому Служба Божа є найбільшою молитвою?
- 1.5. Користі Служби Божої.
- 1.6. Колір риз у літургічному житті.
- 1.7. Мова під час богослужінь.
- 1.8. Скарб Католицької Церкви у її богослужіннях і набоженствах *(можна перелічити)*.

2. Значення Святої Літургії в родині:

- 2.1. Родинні урочистості і Служба Божа.
- 2.2. Служба Божа за усопших з родини. Григоріанка.
- 2.3. З якого часу діти повинні брати участь у Службі Божій?

3. Набоженства для родин:

- 3.1. Свята Літургія для родин
- 3.2. Набоженство до Дитятка-Марії
- 3.3. Набоженство до Празького Дитятка-Ісуса
- 3.4. Набожність до Пресвятої Родини
- 3.5. Діва Марія Гваделупська є Покровителькою та Захисницею не-народжених дітей
- 3.6. Духовне всиновлення

Про Тайну Подружжя

1. Суть Святої Тайни Подружжя:

- 1.1. Що таке Подружжя?
- 1.2. Подружжя присяга.
- 1.3. Ціль Подружжя.
- 1.4. Походження подружжя.
- 1.5. Святість подружнього життя (*прикладі із життя Пресвятої Родини і з життя святих*).
- 1.6. Прикмети подружжя (єдність і нерозривність).
- 1.7. Заручини.
- 1.8. Оповіді.
- 1.9. Перешкоди, які розривають або уневажнюють Подружжя.

2. Подружжя нащодень:

- 2.1. Родинний стіл (спільні споживання їжі, спільний бюджет, спільне дозвілля).
- 2.2. Подружнє належне (обов'язок подружнього акту) і надужиття співжиттям.
- 2.3. Сепарація і уневажнення подружжя.

3. Бог і подружжя:

- 3.1. Подружжя встановлене Богом і піднесене до гідності Тайни Ісусом Христом.
- 3.2. Неправильне розуміння Подружжя:
 - а) цивільний розписка є необхідна або вистарчаюча для співжиття
 - б) «тимчасове», «експериментальне» і «товариське» подружжя.

P.S. Єпископ Тіхамер Тот говорить про три меблі, які потрібні кожній сім'ї: родинний стіл, хрест, колиска.

Плоди Святої Тайни Подружжя

1. Потомство:

БЛАГОСЛОВЕННЯ

- 1.1. Діти – це благословення Боже.
- 1.2. Обов'язок виховання дітей лежить на обох батьках.

ПАСТКИ ТА НЕБЕЗПЕКИ

- 1.3. Уникання дітей задля задоволення похоті (онанізм).
- 1.4. Контрацепція (чоловіча і жіноча; коротко і довготривала).
- 1.5. Аборт.
- 1.6. Євгеніка.

2. Подружня вірність:

БЛАГОСЛОВЕННЯ

- 2.1. Подружня вірність вимагає повної та виключної єдності шлюбу.
- 2.2. Подружня вірність – це вірність любові (Еф. 5, 25).
- 2.3. Правдива любов після науки Святого Апостола Павла (I Кор. 12, 31–13, 13).

ПАСТКИ ТА НЕБЕЗПЕКИ

- 2.4. Збільшення «свободи» почувань та поведінки.
- 2.5. Емансипація жінки.
- 2.6. Сексуальність вища духовності.

3. Таїнство:

БЛАГОСЛОВЕННЯ

- 3.1. Нерозривність зв'язку.
- 3.2. Освячення договору Христом.

ПАСТКИ ТА НЕБЕЗПЕКИ

- 3.3. Подружжя має бути суто цивільне (підлягає державі).
- 3.4. Подружжя – приватна справа двох людей.

«Криза» Подружжя – конфлікти у родинному житті

1. Молода сім'я і батьки:

1.1. Непорозуміння за проведення весілля.

1.2. Зять/невістка – відношення до батьків:

- а) проблема житла: не може бути «трохи тут, трохи там»;
- б) ніколи не починай перебудови у новій родині;
- в) не входять у родину зі своїм «я»;
- г) будь добрим у новій родині;
- д) завоюй довіру і повагу у новій родині.

1.3. Тато/мама чи чоловік/жінка:

- а) допомога від батьків і вдячність їм за це;
- б) надмірна прив'язаність до батьків;
- в) перше любов до чоловіка/жінки, а потім до тата/мами;
- г) вміння прощати і не пам'ятати минулого.

2. Любов:

2.1. Подружжя зрада і її реклама у сучасному світі

2.2. Вибір чоловіка/жінки – любов чи тілесна пожадливість (сексуальність):

- а) потрібно вивчити світ коханої людини;
- б) своє «я» і принципи – це неминуча руїна сім'ї;
- в) різне розуміння любові в сім'ї (любов \neq тілесне задоволення);
- г) інтимна пристрасть з часом вичерпується;
- д) небезпека попередніх статевих стосунків для родинного життя;
- е) спершу чоловік/жінка і діти – посвята для сім'ї, а не пристрасті.

2.3. Засади побудови твоєї сім'ї:

- а) не порівнюй чоловіка/жінку з татом/мамою;
- б) не роби з чоловіка для себе батька, а з жінки для себе матері;
- в) справжня любов в Подружжі росте.

3. Інші відносини родинного життя:

3.1. Фінансова криза в родині.

3.2. Криза взаємодоповнення і взаємодопомоги.

3.3. Криза наслідування сусідів.

Дитина – це великий Божий дар

1. Приготування до народження дитини:

- 1.1. Очікувати народження дитини чи жити задля задоволення.
- 1.2. Збудувати родинне гніздо.
- 1.3. Чоловіка/жінку потрібно з любов'ю собі виховати.

2. Засади, на яких має виховуватись нова родина:

- 2.1. Нова родина повинна бути одним тілом (немає мого/твого).
- 2.2. Нова родина немає секретів.
- 2.3. Нова родина не буде своє життя на інтернеті.
- 2.4. Нова родина виховується на спільній молитві і Службі Божій.
- 2.5. Нова родина виховується на допомозі один одному.
- 2.6. Нова родина виховується на вмінні вислуховувати один одного.
- 2.7. Нова родина виховується на великій жертовності і посвяті.
- 2.8. В новій родині не може бути нічого важливішого чим сама родина (ні багатство, ні кар'єра і т. д.).

3. Дар Бога – дитина:

- 3.1. Дитина – неоціненний дар від Бога.
- 3.2. Аборт – великий гріх перед Богом, дитиною і самим собою.
- 3.3. Вогонь родинного щастя, у якому живуть діти і радіють батьки.
- 3.4. Вміння ділитись радостями і вирішувати проблеми.

4. Церква – важливий середник у вихованні та підтримуванні родинного життя.

5. Родинні роздуми:

- 5.1. Вірність присязі.
- 5.2. Плоди молодості.
- 5.3. Якою буде старість?
- 5.4. Щаслива родина.

Іспит (письмове тестування).

Оцінювання знань подружньої пари чи готові вони до укладення шлюбу і життя в подружжі.

Інструкції щодо іспиту (письмового тестування):

1. Робота може бути написана кожним окремо або можна практикувати написання двох робіт спільно.
2. Не бажано давати роботу для написання вдома.
3. Листки з іспитами не слід оцінювати, лиш потрібно повідомити подружню пару чи допускаються до шлюбу чи потрібно перездати.
4. Рекомендується перевірити роботи відразу і разом з подружньою парою заохочуючи їх до усних відповідей і допомагаючи їм здати іспит.
5. Листки з іспитами не слід залишати подружнім парам, а добре було б наголосити, що вони будуть зберігатись.

Список літератури

1. http://www.saintjosaphat.org/khrystyianska_rodyna/
2. Католицький народний катехизм. Франц Шпіраго. «Місіонер», 1997.
3. Моральне Богослов'я Католицької Церкви. Том III. Святі Тайни. «Стрім», Львів – 1995.
4. Вибрані документи Католицької Церкви про шлюб та сім'ю. «Колесо», 2008.
5. Християнська родина: батьки і діти. о. Петро Мельничук. «Стрім», Львів – 2007.
6. Безпосереднє приготування до Святого Таїнства Подружжя. «Духовна вісь», Львів – 2004.
7. Приготування до подружнього життя. Ванда Пуллавська. «Свічадо», 2011.
8. Християнське виховання дітей. «Стрім», Львів – 2011.
9. Дар життя. Владзімеж Фіялковський. «Свічадо», Львів – 2006.
10. Заручини. Катарижина і Томаш Яроші. «Свічадо», 2016.
11. Божі Заповіді. Дорога до нашого спасіння. о. Юліан Катрій, ЧСВВ. «Місіонар», 1999.
12. Господи, навчи нас молитися. о. Юліан Катрій, ЧСВВ. Нью Йорк, 1981.
13. Подружжя і Церковне право. Вл. д-р Софрон Мудрий, ЧСВВ. Івано-Франківськ – 1999.
14. Сповідь. Джерело ласки. Владика д-р Софрон Мудрий, ЧСВВ. Івано-Франківськ – 2005.